812/09

Den 2. februar 2009 blev i sag nr. 74.276:

xxxxxx xxxxx
xxxxx xxxx xxx xxxxx xxx
xxxx xxxxxxxxx x

mod

Nordea Pension
Klausdalsbrovej 615
2750 Ballerup

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har livsforsikring i Nordea Pension, klager over selskabets afvisning af at yde forsikringsdækning i anledning af et anmeldt erhvervsevnetab.

Selskabet har afvist at anerkende et dækningsberettigende erhvervsevnetab med henvisning til, at klagerens erhvervsevne ikke findes nedsat med mindst 1/2 af den fulde erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykke.

Den tegnede forsikring giver ret til halv præmiefritagelse og udbetaling af halve invalideydelser, såfremt erhvervsevnen grundet sygdom eller ulykke bliver nedsat med mindst halvdelen, og fuld præmiefritagelse og fulde invalideydelser, såfremt erhvervsevnen grundet sygdom eller ulykke bliver varigt nedsat med mindst 2/3 af den fulde erhvervsevne. Der er en karenstid på 3 måneder.

Som ganske ung blev hun gift ved et af forældrene arrangeret ægteskab, men på grund af vold i ægteskabet brød hun ud af dette, med trusler på livet til følge.

Af klagerens ansøgning om udbetaling ved tab af erhvervsevne af 28/10 2004 fremgår, at hun havde været uarbejdsdygtig siden 3/3 2003, hvor hun kom til det første krisecenter. Hun har på spørgsmålet om, hvorvidt hun er opsagt fra sin stilling, svaret, at hun ef-

ter at være kommet til krisecentret var usikker på, om hun derefter kunne arbejde grundet eksmanden. Af lægeattest af 5/11 2004 fremgår, at hun lider af belastningsreaktion og er henvist til psykolog. Lægen svarede "ja" til, at hun helt eller delvis kan udføre sit nuværende job, at prognosen for tilstanden er god, og at hun forventedes raskmeldt til A-kassen den 1/11 2004.

På baggrund heraf vurderede selskabet, at klagerens erhvervsevne midlertidigt var nedsat med mindst 2/3 i perioden fra karensperiodens udløb den 3/6 2003 til 1/11 2004, og udbetalte ydelser og ydede præmiefritagelse i denne periode.

I ny anmeldelse med lægeattest af 21/2 2005 fremgik, at klageren havde en belastningstilstand og panikangst, og at spørgsmålet om, hvorvidt hun kunne genvinde erhvervsevnen helt eller delvis, afhang af arbejdsprøvning.

Selskabet indhentede på baggrund heraf yderligere materiale fra lægelig og kommunal side. Af generel helbredsattest af 9/5 2005 fremgik:

"**2. Objektiv undersøgelse, især med henblik på de aktuelle helbredsklager**
…
6. Prognose
Her medtages såvel de helbredsmæssige udsigter som den forventede udvikling i patientens funktionsduelighed.
Usikker mht. belastningstilstanden og ganske afhængig af, hvor fixeret hun er i sin angst.
Der er mulighed for, at hun kan rette op på igen, hvis hun lettes for den reelle trussel.
Men risikoen for at de sidste år har skadet hende for livet er til stede.

7. Forslag til socialmedicinske behandlingsmuligheder
…
Jeg opfatter forløbet således, at hun pga flytningerne ikke er kommet i et hensigtsmæssigt behandlings- og afklaringsforløb.
Jeg foreslog kommunen, at hun skulle til arbejdsprøvning, men hun har som jeg forstår valgt bistandshjælp i stedet.
Hun synes pt ude af stand til at arbejde på normale vilkår uanset hvilket arbejde, der måtte være tale om.
Såfremt der ikke er mulighed for at bedre tilstanden ved psykiatrisk behandling kan pensionering blive nødvendig."

Af lægejournal af 21/2 2005 fremgår bl.a.:

"Attest Nordea liv & pension vedr. det 2 årige forløb
Har atter sygemeldt sig, det vil jeg ikke støtte - må arbejdsprøve - *uhensigtsmæssigt med total social isolation som er situationen på alle hverdage -*
Belastet af nedenstående forhold men ikke depressiv eller suicidal."

Ved skrivelse af 17/6 2005 afviste selskabet at udbetale invalideydelser og yde præmiefritagelse med henvisning til, at det ud fra det lægelige og kommunale materiale fremgik, at hun ikke var i behandling hos psykiater eller psykolog, og at der intet psykotisk var i hendes tilstand. Herudover pointerede selskabet, at hendes læge havde foreslået arbejdsprøvning for at bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet, men at hun havde fravalgt dette og nu var på kontanthjælp. Selskabet fandt således ikke lægelig indikation for et dækningsberettigende generelt erhvervsevnetab.

I januar 2006 modtog selskabet oplysninger om, at klagerens tilstand var forværret, og at hun var i behandling hos psykolog og psykiater. I marts modtog selskabet udtalelse udfærdiget af speciallæge i psykiatri den 10/3 2006. Det fremgik heraf bl.a.:

> "Finder ikke tegn på psykose eller anden alvorlig psykisk sygdom, men reaktive depressive besvær og en række evasive personlighedstræk.
>
> Tolvon 20-30 mg tn Alprazolam 025 ved behov, Imozop 7,5 mg."

Selskabet foranledigede herefter klageren undersøgt af en anden speciallæge i psykiatri, der i erklæring af 19/6 2006 bl.a. har anført:

> "Aktuelt lider hun af:
> **F41.1 Generaliseret angst**
> **F43.0 Akut belastningsreaktion**
> …
> Grundlæggende lider [klageren] således af de psykiske følger af en svær social belastning, der fortsat står på. Hun er aktuelt svært påvirket af dette i såvel daglige, som erhvervsmæssige funktioner.
>
> Det er vanskeligt at udtale sig sikkert om prognosen, idet denne vil afhænge af hvor længe aktuelle belastning står på, hvilket ud fra et lægelige synspunkt, slet ikke lader sig vurdere. Imidlertid har den aktuelle belastning stået på så længe, at man kan befrygte at selvom belastningen pludselig skulle lette, ville [klagerens] psykiske symptomer være vedvarende, og hun så vil udvikle en såkaldt
>
> **F 43.1 Posttraumatisk Belastningsreaktion**
>
> Man ved af erfaring, at netop langvarige og svære belastninger som den hun aktuelt er udsat for, ofte fører til sådanne Posttraumatiske Belastningstilstande. På denne baggrund skønnes derfor overvejende sandsynligt, uanset i hvilket omfang, den sociale belastning varer ved, at hendes psykiske tilstand vedvarende vil være svært påvirket.
>
> Aktuelt er [klageren] uden erhvervsevne overhovedet, og hendes daglige livsfunktion og funktioner i hjemmet er svært læderet."

Ved skrivelse af 7/7 2006 afviste selskabet på ny præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension med henvisning til, at det ikke var grundet sygdom eller ulykke, at klageren havde måttet opgive sit arbejde, men derimod grundet en voldelig ægtefælle. Endvidere lagde selskabet vægt på psykiaterens udtalelse om, at klageren havde psykiske følger på grund af social belastning.

Den psykiater, der havde afgivet udtalelse den 10/3 2006, henvendte sig på baggrund af denne skrivelse til selskabet ved skrivelse af 28/9 2006, idet han bl.a. anførte:

> "I erklæringen anfører jeg tre psykiatriske diagnoser, i overensstemmelse med WHO's diagnoseliste med psykiatriske sygdomme. Det er rigtigt, at disse sygdomme er følger af yderbelastninger, men ikke desto mindre, er der altså tale om universelt anerkendte sygdomsenheder.
>
> De fleste psykiatriske og mange andre sygdomme er ifølge aktuelle viden opstået delvist på baggrund af ydre belastninger. At tale om at tilstande, der skyldes ydre begivenheder, derved ikke er sygdomme er således ikke i overensstemmelse med aktuel lægevidenskab.
>
> Der anføres endvidere i min erklæring, at forsikringstageren vurderes til, at være uden erhvervsevne overhovedet."

Selskabet fastholdt imidlertid sin afgørelse som meddelt klageren ved skrivelse af 19/10 2006.

Ved skrivelse af 13/12 2007 meddelte kommunen, at klageren var bevilget førtidspension fra 1/1 2008. Kommunen lagde i bedømmelsen bl.a. vægt på følgende:

> "Ved bedømmelsen er, i hvilket omfang den arbejdsevne er nedsat, er der taget hensyn til, at din helbredstilstand og sociale forhold udelukker forbedring af arbejdsevnen via aktivering, revalidering eller andre foranstaltninger i et omfang, der vil kunne gøre dig selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde, jf. i øvrigt den udleverede ressourceprofil."

Selskabet har efter modtagelsen af oplysningen om klagerens førtidspension i skrivelse til klageren af 24/4 2008 anført, at man fastholder det tidligere anførte, og at tilkendelsen af førtidspensionen ikke ændrer herved.

Over for nævnet har klagernes repræsentant i klage af 26/6 2008 nedlagt påstand om, at selskabet anerkender klagerens generelle erhvervsevnetab på 2/3 eller mere, og har til støtte herfor bl.a. anført:

> "Kommunens kommentar som man så flot henviser til kan ikke drages til grund for et afslag, da det ikke er lægekyndige personer, der har skrevet personprofil og partshøring. Det kan

fastslås at der ikke er givet førtidspension til [klageren] grundet sociale årsager, men grundet sygdom.

- Ankenævnet anmodes om at foretage en objektiv gennemgang af denne sag inden den går videre til advokat.

Standardprognose. Forventet udbetaling ved nedsat erhvervsevne, her er der klart vist hvad [klageren] ville få udbetalt, hvis hendes erhvervsevne var nedsat.

På side 4 i forsikringen er det meget klart hvad der skal til for at forsikringen træder hjælpende til."

Selskabet har over for nævnet ved skrivelse af 20/8 2008 fastholdt sin afgørelse og har til støtte herfor bl.a. anført:

"Det at forsikrede er tilkendt førtidspension er ikke afgørende for vores vurdering af erhvervsevnen. Kommunen vurderer arbejdsevnen med udgangspunkt i ressourceprofilens 12 elementer, hvoraf helbredet kun er det ene element, og kriterierne for kommunens vurdering af arbejdsevnen er ikke sammenfaldende med kriterierne i Nordea Liv & Pensions forsikringsbetingelser. I Nordea Liv & Pension er det alene helbredstilstanden, der bliver inddraget i vurderingen af erhvervsevnen.

Af … Kommunes oplysninger (bilag ..) fremgår det også, at de ved tilkendelsen af førtidspension har lagt til grund, at forsikrede lider af følgerne efter at have levet i et voldeligt ægteskab. Forsikrede har udviklet symptomer på en moderat til svær posttraumatisk belastningstilstand, og kommunen vurderer, at hendes konstante angst for eksmanden og hvad han kan finde på at gøre ved hende er hendes barriere mod at anvende sine ressourcer. Der er ikke forsøgt afprøvning på grund af forsikredes angst for at blive genkendt på gaden, og kommunen vil ikke kunne stille sikkerhed for dette. Det skønnes, at der ikke er perspektiv i at henvise til afprøvning, da forsikrede ikke vil turde møde op.

Af den psykiatriske speciallægeerklæring fra psykiater …, som kommunen har brugt i deres vurdering, fremgår det blandt andet, at forsikrede objektivt beskrives vågen, klar og orienteret. Stemningslejet er en anelse forsænket, fremstillingen sammenhængende, ingen vrangforestillinger, hverken psykotisk eller depressive. Forsikrede fremtræder generelt forpint og indimellem grædende. Forskellig medikamentel behandling har ikke ændret på tilstanden.
…
Vi har stor forståelse for, at forsikrede er i en meget svær social situation, som belaster hende og nedsætter hendes funktionsevne. Men forsikringen giver ret til præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension ved nedsat erhvervsevne med mindst 1/2 på grund af sygdom og ulykke, og ikke på grund af sociale forhold. Vi vurderer, at det ikke er dokumenteret, at forsikredes erhvervsevne er nedsat med mindst 1/2 af den fulde erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykke.

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**§ 7. Præmiefritagelse og invalidepension ved nedsat erhvervsevne**
…
Nedsat erhvervsevne, der berettiger til præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension, foreligger, når den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til ved passende beskæftigelse - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende helbredstilstand, uddannelse

og tidligere virksomhed - at tjene mere end 1/3 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.

Subjektive klager over smerter, gener o. lign., berettiger ikke til præmiefritagelse og invalidepension, medmindre der ved lægelig eller anden helbredsmæssig undersøgelse kan påvises objektive tegn på, at erhvervsevnen er nedsat i tilstrækkelig grad.

Præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension kan gøres betinget af, at forsikrede deltager i en relevant helbredsfremmende behandling, herunder genoptræning.

Den omstændighed, at der tilkendes forsikrede en ydelse fra det offentlige, giver ikke i sig selv ret til præmiefritagelse og invalidepension."

Nævnet udtaler:

Sociale forhold giver ikke i sig selv grundlag for at fastslå et dækningsberettigende erhvervsevnetab.

I den foreliggende sag må det imidlertid efter de afgivne lægelige erklæringer lægges til grund, at de sociale forhold har resultatet i en invaliderende psykisk sygdom og dermed - og i øvrigt efter erhvervsevnetabets størrelse - i et varigt dækningsberettigende erhvervsevnetab.

Herefter

b e s t e m m e s :

Selskabet, Nordea Pension, skal anerkende klagerens erhvervsevnetab som dækningsberettigende.

Poul Sørensen
formand